TIỂU THUYẾT "YERSIN: DỊCH HẠCH VÀ THỔ TẢ" NHÌN TỪ CẤU TRÚC CỐT TRUYỆN VÀ NGÔN NGỮ

Hoàng Bạch Diệp
Trường THPT Đakrông, xã Hướng Hiệp, tỉnh Quảng Trị
Email: Diep.vanthptdkr@gmail.com

Tóm tắt: *Tiểu thuyết Yersin: Dịch hạch và thổ tả là một trong những cuốn tiểu thuyết nổi tiếng của Patrick Deville, cuốn sách đã tái hiện lại cuộc đời của tác giả qua những ghi chép, tư liệu lịch sử mà nhà văn thu thập được, từ đó người đọc thấu hiểu sâu sắc về nội tâm và nghệ thuật sáng tạo của chính nhà văn khi dày công tìm hiểu về con người vĩ đại nhưng cô đơn này.*

Từ khóa*: Cốt truyện, nghệ thuật ngôn từ, ngôn ngữ*

THE NOVEL YERSIN: PLAGUE AND CHOLERA FROM THE PERSPECTIVES OF NARRATIVE STRUCTURE AND LANGUAGE

Abstract: *Yersin: Plague and Cholera is one of Patrick Deville's most renowned novels. Drawing on historical records and archival materials collected by the author, the novel reconstructs the life of Alexandre Yersin. Through this reconstruction, readers gain a profound understanding of Yersin's inner world as well as Patrick Deville's artistic creativity, reflected in his painstaking exploration of this extraordinary yet profoundly lonely figure.*

Keywords: *narrative structure; linguistic artistry; language*

Nhận bài: 12/06/2026 *Phản biện: 12/07/2026* *Duyệt đăng: 15/07/2026*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong nghiên cứu tự sự, cốt truyện và ngôn ngữ là hai phương diện quan trọng góp phần tạo nên giá trị nghệ thuật của tác phẩm văn học. Nếu cốt truyện giữ vai trò tổ chức hệ thống sự kiện, tạo nên mạch vận động của tác phẩm, thì ngôn ngữ là phương tiện để nhà văn kiến tạo thế giới nghệ thuật, khắc họa nhân vật và truyền tải tư tưởng, cảm xúc. Theo Từ điển thuật ngữ văn học, cốt truyện là chuỗi sự kiện được sắp xếp theo một trật tự nghệ thuật nhất định, tạo nên bộ khung cho tác phẩm tự sự. Thông qua cách tổ chức cốt truyện, nhà văn không chỉ kể một câu chuyện mà còn bộc lộ quan niệm về con người, lịch sử và đời sống.

Yersin: Dịch hạch và thổ tả của Patrick Deville là một tiểu thuyết tiêu biểu của văn học đương đại Pháp, kết hợp giữa tư liệu lịch sử, ký sự du hành và hư cấu nghệ thuật để tái hiện cuộc đời nhà bác học Alexandre Yersin. Tác phẩm không đi theo mô hình tự sự tuyến tính truyền thống mà được xây dựng bằng cấu trúc phân mảnh, trong đó các sự kiện, không gian và thời gian liên tục đan xen, chồng lớp. Cách tổ chức này tạo nên một kiểu cốt truyện mở, phản ánh hành trình truy tìm dấu vết lịch sử của nhân vật cũng như của chính người kể chuyện.

Bên cạnh cấu trúc cốt truyện, ngôn ngữ của Patrick Deville cũng là yếu tố nổi bật làm nên sức hấp dẫn của tác phẩm. Nhà văn sử dụng lối viết giàu tính tư liệu nhưng vẫn đậm chất văn chương, kết hợp giữa giọng kể khách quan với những suy tư giàu cảm xúc, tạo nên sự giao thoa giữa lịch sử và hư cấu. Ngôn ngữ trong tiểu thuyết không chỉ có chức năng trần thuật mà còn góp phần kiến tạo hình tượng Yersin như một nhà khoa học vĩ đại nhưng cô độc trước thời đại của mình.

Từ những đặc điểm trên, việc khảo sát Yersin: Dịch hạch và thổ tả từ góc nhìn cấu trúc cốt truyện và ngôn ngữ có ý nghĩa làm rõ những phương thức nghệ thuật mà Patrick Deville sử dụng để tái hiện nhân vật lịch sử, đồng thời góp phần nhận diện những đặc trưng của tiểu thuyết đương đại trong sự kết hợp giữa tư liệu, ký ức và hư cấu nghệ thuật.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cốt truyện phân mảnh

Bước sang thế giới hiện đại, một thế giới phân cực, đa chiều, tư duy con người thay đổi, phá vỡ những sự sáo mòn. Các nghệ sĩ có một cách nhìn mới, khiến văn học chuyển mình mạnh mẽ và có những biến đổi đáng kể. Một trong số đó là sự biến đổi về việc sắp đặt các sự kiện trong tác phẩm văn học. Các sự kiện không còn được sắp đặt theo trình tự tuyến tính, mà xáo trộn, lật tung tạo nên một dạng thức mới – cốt truyện phân mảnh. Tính chất phân mảnh của cốt truyện, là một trong những đặc điểm chính của văn chương hậu hiện đại. Nếu trong văn chương truyền thống các yếu tố nghệ thuật được sắp xếp một cách liền

mạch, theo trình tự tuyến tính, thì ở văn học hậu hiện đại các yếu tố đó bị phân mảnh, rời rạc, mang tính chất phi tuyến tính.

Cốt truyện phân mảnh được tái hiện qua sự sắp xếp thời gian một cách ngẫu hứng, thời gian tuyến tính bị bẻ gãy. Hành trình công việc của A.Yersin được P.Deville tái hiện trong các chương: một bác sĩ ở trên tàu, ở Marseille, trên biển, ở Hải Phòng, những cuộc đời song chiếu, mỗi chương không sắp xếp liền nhau, được phân nhỏ, không theo thứ tự. Trong từng chương, tác giả cố gắng giải thích lý do khiến A.Yersin đang là một nhà khoa học đầy tài năng, bỗng nhiên từ bỏ tất cả những cơ hội bước đến đỉnh cao học thuật, để lựa chọn trở thành một bác sĩ bình thường. Ở chương ở Marseille, P.Deville đã xử lý thời gian tuyệt đối tự do, khi ông sắp xếp các sự kiện một cách phi tuyến tính, đan xen với thời gian dự thuật, thời gian hồi cố: "Trên cao, không gian chẳng mấy an toàn vào ngày cuối tháng Năm năm 40 đó. (1)… Tại đây, bốn năm nữa vào cuối cuộc chiến tranh, trên bầu trời xanh tháng Bảy, Saint – Exupéry sẽ biến mất cùng chiếc Lightning(2)...Bên dưới cánh máy bay, Yersin thấy những con thuyền đậu ở bờ kè nom giống những con cá dài thuỗn. 50 năm trước, gần như đúng vào ngày này, ông đã đi bộ dọc theo những cái đập tít phía dưới kia. Ông sắp xuống tàu Oxus (3). Vào năm 1890, người ta còn chưa thể tưởng tượng được sự bùng nổ, hai tư năm sau, một cuộc xung đột sẽ được mang tên Đại chiến rồi Thế chiến, và cách đây vài ngày Thế chiến thứ nhất…Yersin xuống tàu Oxus sang Viễn Đông. Người ta đưa cho anh Nội quy trên tàu (4)". Năm 1890, là thời gian Yersin làm việc trên tàu, tác giả lấy năm này, từ đó đề cập đến những sự kiện lịch sử quan trọng bằng cách đồng hiện giữa hiện tại và tương lai. Tác giả dự thuật thời gian qua việc đề cập đến những sự kiện sẽ xảy ra trong tương lai so với hiện tại, các câu văn được đánh số (1), (2), (3) - thời gian tương lai, câu (4) - thời gian hiện tại.

Cốt truyện phân ra thành nhiều câu chuyện nhỏ, người đọc phải tập trung theo dõi, cố gắng kết nối các sự kiện để có thể hình dung, trong tác phẩm, những câu chuyện ghép nối với nhau như những mảnh vỡ. Trước hết, câu chuyện về cuộc đời sôi nổi của bác sĩ, nhà khoa học A.Yersin qua các chương: ở Berlin, ở Paris, cuộc đời của nhà thám hiểm, qua các chương: kẻ bị tống tiến, trường chinh, ở Phnôm Pênh, một Livingstone mới, ở Đà Lạt…, hay nhà nông học với các chương: cuộc tranh cãi về gà, tiền đồn của sự tiến bộ, ông vua cao su, rau và quả,… nhà thiên văn học, qua chương máy móc và dụng cụ. Từ câu chuyện về một nhân vật, tác giả mở rộng, đề cập đến những vấn đề lớn của thời đại, qua việc tái hiện một thế hệ trí thức tài năng mang hoài bão, khát vọng thay đổi thế giới bằng trái tim và trí tuệ ở các chương: những cuộc đời song chiếu, Albert và Alexandre, Athur và Alexandre, Alexandre và Louis. Từ đó, tác giả có cơ hội đề cập đến bối cảnh xã hội với những vấn đề về: chiến tranh thế giới, cuộc xâm chiếm thuộc địa. P.Deville đã làm đặt ra vấn đề với lịch sử khai hóa văn minh của Pháp, Đông Dương là khai hóa văn minh hay là xâm chiếm thuộc địa? (Trần Huyền Sâm).

Từ cách đặt tiêu đề, cách xử lý không gian, thời gian một cách tuyệt đối tự do trong tác phẩm tạo cho người đọc cảm tưởng về sự sôi nổi của cuộc đời Yersin trong thời đại của ông.

2.2. Cốt truyện song tuyến

Trong tác phẩm, không chỉ có cốt truyện phân mảnh, mà còn có cốt truyện song tuyến. Câu chuyện không đơn thuần kể về cuộc đời của nhà bác học, thiên tài ẩn dật A.Yersin, mà còn hàm chứa câu chuyện của thời đại, của lịch sử. Từ đây, gợi lên câu hỏi nếu lịch sử được viết lại, liệu rằng Yersin có chọn Việt Nam là nơi dừng chân cuối đời.

Cốt truyện thể hiện hai chủ đề song hành: cuộc đời của một nhà bác học và chiến tranh thế giới.

Cốt truyện không chỉ kể về cuộc đời của nhà bác học A.Yersin, mà còn là cuộc đời của nhà nghiên cứu, nhà thám hiểm, nhà nông học, nhà thiên văn học…Ở mỗi ngành nghề, ông đã đạt nhiều thành tựu đáng ngưỡng mộ: khi đang là nghiên cứu sinh, Yersin làm việc miệt mài trong phòng thí nghiệm, để tình cờ, may mắn ông phát hiện ra khuẩn lao. Bài báo khoa học đầu tiên của ông đăng trên tạp chí Biên niên Viện Pasteur kí tên Roux và Yersin. Đóng góp lớn nhất mà Yersin mang đến cho y học thế giới, là phát hiện ra trực khuẩn dịch hạch ở chuột, tại Hồng Kông, vào năm 1894. Ở lĩnh vực thám hiểm, Yersin là người đầu tiên phát hiện ra tuyến đường bộ từ Trung Kỳ sang Cao Miên, phát hiện ra Đà Lạt, cao nguyên LangBiang. Yersin còn cho nhập tại Việt Nam những giống cây từ Pháp: cây cao su, cây canhkina,… các giống hoa và rau quả cũng được đem trồng tại Đà Lạt…biến nơi đây trở thành một tiểu hành tinh tự cung tự cấp.

Bên cạnh đó, tác phẩm còn nhắc đến cuộc đời của các nhân vật khác. Các chương sách: những cuộc đời song chiếu, Albert và Alexandre,

Athur và Alexandre, Alexandre và Louis tái hiện về thế hệ trí thức đầy hoài bão và đam mê của thời đại Yersin sống. Hình ảnh về Livingstone và Rimbaud cứ thấp thoáng hiện diện trong cuộc đời của Yersin, bên cạnh hình ảnh người thầy Pasteur. Khi Yersin đọc báo, anh phát hiện ra Livingstone tác giả bình luận: "Một ngày nào đó Yersin sẽ là một Livingstone mới. Anh viết điều này trong thư gửi Fanny". Hay cuộc đời phiêu lưu, thám hiểm của Athur Rimbaud, thành viên phái Thi Sơn, nhân vật được tác giả dành những áng văn đẹp nhất để so sánh với Yersin, bởi ở hai con người này có nhiều điểm tương đồng trong tính cách: Yêu những bình minh ngập nắng và nghề đi biển. Nhân vật Rimbaud xuất hiện qua hội nghị Berlin: "Athur Rimbaud, tác giả Giấc mơ của Biskmark, dùng lạc đà chở hai nghìn khẩu súng trường và sáu mươi nghìn viên đạn đến cho vua Ménélik ở Abyssinia. Đó là một nhà thơ Pháp đã làm tăng ảnh hưởng của nước Pháp, chống lại những mưu mô xâm chiếm của người Anh và người Ai Cập do Gordon cầm đầu". Những sự kiện xảy với Yersin đều được gắn liền với Rimbaud: "Năm tiếp đó, anh sẽ theo học ở Paris. Vào đúng năm diễn ra hội nghị Berlin, trong khi Athur Rimbaud mài gót chân trên các sa mạc gồ ghề…". Trong tác phẩm, Patrick Deville luôn có cách nhìn song chiếu với hai nhân vật này, sự kiện Yersin rời khỏi nhóm Pasteur được tác giả liên tưởng đến sự kiện AthurRimbaud rời khỏi nhóm Thi sơn. Ở hai con người này đều có những cá tính tương đồng, yêu thích tự do, yêu sự mạo hiểm, cả hai người đều mất cha từ nhỏ, vì thế mà họ đều có chung tính cách cô độc. Song chiếu cuộc đời của hai nhân vật, một người là nhà khoa học, một người là nhà thơ, P.Deville đã cho người đọc thấy mối liên hệ giữa thơ ca và khoa học, hai lĩnh vực thường bị xem là đối lập nhau, tác giả đã có một nhận định riêng: giữa thơ ca và khoa học không cách xa bệnh điên là mấy. Điều ngạc nhiên, mặc dù ghét cay, ghét đắng nghệ thuật và phụ nữ, nhưng đến cuối đời, Yersin đã tự mình nghiền ngẫm các tác phẩm văn học cổ điển. Có lẽ niềm đam mê khám phá, thám hiểm qua những lĩnh vực khoa học khác của Yerin mạnh hơn những điều trước đây ông từng ghét.

Viết về nhà khoa học vĩ đại A.Yersin bằng những áng văn đậm chất khoa học, nhưng không xơ cứng mà mềm mại, uyển chuyển. Tác giả như muốn tìm thấy mối liên hệ giữa văn chương và khoa học, truyền tải đến bạn đọc nhiều thông điệp thú vị từ tác phẩm.

Chủ đề về Chiến tranh thế giới được đan cài, song hành với cuộc đời của Alexandre Yersin. Xuất phát từ những cuộc xung đột, tranh chấp quyền lợi giữa các đế chế Pháp, Anh, Đức: "Nước Đức, cũng giống như nước Pháp và Anh, biến thành một đế chế nhờ gươm súng, thuộc địa hóa Camorun, Namibia và Tanzania ngày nay cho đến tận Zanzibar". Ảnh hưởng của nó là sự thống trị, và chiếm đoạt các thuộc địa, trong đó có Đông Dương. Trong kỉ nguyên của ánh sáng văn minh rực rỡ, nước Pháp là tâm điểm của thế giới về những phát minh khoa học: Paris trở thành "thủ đô thế giới về y học, với tham vọng hình thành ý tưởng là sẽ xây dựng các viên Pasteur ở nước ngoài và tiến hành các chiến dịch tiêm vắc xin phòng ngừa và chữa bệnh", và là nơi xảy ra những xung đột chính trị - mặt trái đằng sau sự hào nhoáng của các đế chế: Chủ nghĩa bài Đức diễn ra trong những năm 85, Vụ án Dreyfus, các kế hoạch bành trướng thuộc địa…

Với cách tổ chức các sự kiện một cách sáng tạo, qua cốt truyện phân mảnh và cốt truyện song tuyến, Patrick Deville đã mang đến một cái nhìn toàn cảnh về thời đại, về thế hệ trí thức Pháp. Những câu văn súc tích gợi người đọc liên tưởng đến lối viết tảng băng trôi của Hemingway, tạo ra những khoảng trống cho sự tự do liên tưởng, giải mã tác phẩm.

2.3. Cấu trúc văn bản nghệ thuật ngôn từ

Ngôn ngữ là chất liệu cơ bản để tạo nên tác phẩm văn học. Ngôn ngữ trần thuật thể hiện ý thức, tư duy của người kể chuyện trong tác phẩm tự sự. Từ điển thuật ngữ văn học đã khẳng định: "Cấu trúc đích thực của tác phẩm chỉ bao gồm hai yếu tố: ngôn từ và cốt truyện". Với văn học hậu hiện đại, ngôn từ không đơn thuần chỉ là chất liệu kiến tạo, mà được sử dụng như một trò chơi. Quan niệm của nhà văn hậu hiện đại cho rằng, viết tiểu thuyết chính là sự thách đố chính mình. Trong sân chơi của ngôn ngữ, nhà văn chủ trương để ngôn từ vận động và là người điều khiển trò chơi ngôn từ ấy. Từ đó, có thể thấy sức hấp dẫn của một tác phẩm hậu hiện đại nằm ở khả năng tổ chức, sắp xếp ngôn từ để cuốn hút độc giả bước vào câu chuyện.

Tác phẩm Yersin: dịch hạch và thổ tả được xem là thành công của Patrick Deville. Nhà văn đã có những sáng tạo riêng trong việc sử dụng ngôn từ, tạo ra cách viết tiểu sử nhân vật mới lạ, thu hút công chúng Pháp và độc giả thế giới. Một số bài viết đã có những nhận xét ban đầu về sức hấp dẫn của cuốn tiểu: "Việc dung nạp ngôn ngữ khoa học,

ngôn ngữ thư tín, báo chí vào văn bản, sẽ không làm vừa lòng một số bạn đọc vốn quen với quan điểm "văn chương thuần khiết", nhưng đã mang lại sức hấp dẫn đặc biệt cho cuốn tiểu thuyết này". Trong cuộc giao lưu sách với độc giả Việt Nam, vào tháng 12, ở Hà Nội, Patrick Deville đã chia sẻ cách ông sử dụng ngôn ngữ trong cuốn tiểu thuyết: "Mỗi chương là một thể loại khác nhau: có chỗ là văn xuôi, có chỗ là ký sự, phóng sự, có những đoạn là sáng tác thơ nữa… Yersin: dịch hạch và thổ tả là thí dụ điển hình của việc tổng hợp nhiều thể loại: cả văn học, thơ ca".

2.3.1. Hình thức văn bản mới lạ

Đến nay, nhiều nhà nghiên cứu đặt ra vấn đề: Phong cách của P.Deville thuộc trường phái nào. Một số ý kiến cho rằng ông thuộc các trường phái hậu - tiểu thuyết mới, tiểu thuyết phi biểu cảm, trường phái tối giản… Những ý kiến trên đang còn được xem xét, nghiên cứu kĩ lưỡng và chưa có kết luận cụ thể. Vì thế, trong khuôn khổ của luận văn, người viết khám phá sự mới lạ của hình thức tác phẩm qua cách sắp đặt chương, mục.

Đầu tiên, có thể kể đến cách đặt tiêu đề chương mục trong tác phẩm. Các chương chuyến bay cuối cùng, lũ côn trùng, ở Berlin, ở Paris,… không viết hoa chữ cái đầu tiên (trừ tên các quốc gia), điều này gây nên ấn tượng lạ hóa cho người đọc. Việc sắp xếp đề mục như trên để phát huy sự tự do liên tưởng trong người đọc, bởi ở bất cứ chương nào, người đọc cũng có thể đọc một cách ngẫu hứng, nhưng giữa các chương mục có sự liên kết với nhau, nên như một trò chơi muốn hiểu tác phẩm một cách trọn vẹn người đọc cần có sự liên kết các chương trong tác phẩm và các dữ kiện trong mỗi chương. Dựa vào cách đặt tiêu đề, người đọc có thể tự do nhóm chúng thành những nhóm chủ đề: Thế hệ trí thức Pháp gồm các chương: những cuộc đời song chiếu, Albert và Alexandre, Athur và Alexandre, Alexandre và Louis … Yersin ở Đông Dương, gồm các chương: ở Hải Phòng, ở Đà Lạt, ở Hà Nội, ở Phnômpênh, …cách nhóm các tiêu đề phụ thuộc sự hiểu biết của người đọc trong quá trình khám phá tác phẩm.

Bảng 1. Bảng phân loại chủ đề qua các chương trong tác phẩm

TT	TÊN CHƯƠNG	CHỦ ĐỀ
1	Chuyến bay cuối cùng, lũ côn trùng, cuộc đời đích thực, cho hậu thế, gần như một dwem, ngoài hiên.	Chân dung nhà bác học
2	Ở Berlin, ở Paris, một toà tháp cao bằng sắt ở trung tâm thế giới.	Không gian văn minh Châu Âu
3	Ở Paris, Quảng Đông, vắc xin.	Thành tựu y học
4	Một bác sĩ trên tàu, ở Marseille, trường chinh, ở Phnôm Pênh, một Livingstone mới.	Nhà thám hiểm
5	Trên biển, biển, bay.	Không gian cô đơn bản thể của Alexandre Yersin
6	Những cuộc đời song chiếu, Albert và Alexandre, Arthur và Alexandre, Alexandre và Louis.	Thế hệ trí thức tinh hoa Pháp
7	Ở Hải Phòng, ở Đà Lạt, ở Hồng Kông, ở Nha Trang, ở Madagascar, ở Quảng Đông, ở Bombay, ở Hà Nội.	Không gian thuộc địa
8	Bác sĩ của người nghèo, về nơi người Xê Đăng, một con tàu trong nạn hồng thuỷ, một tiền đồn của sự tiến bộ, cái nhóm nhỏ.	Đức tin tôn giáo
9	Cuộc tranh cãi về gà, một tiền đồn của sự tiến bộ, ông vua cao su, rau và quả, máy móc và dụng cụ, ông vua Canhkina.	Nhà nông học

Hình thức văn bản mới lạ được thể hiện khi nhà văn P.Deville trực tiếp trích dẫn những ghi chép của A.Yersin, đưa vào tác phẩm, nhằm tái hiện chân dung của một nhân vật lịch sử. Điều này, khác với lối viết tiểu sử, chỉ đơn thuần kể lại cuộc đời và sự kiện gắn với nhân vật qua lối kể gián tiếp, với những câu văn mang màu sắc chủ quan của người viết.

Hình thức văn bản mới lạ trong tác phẩm là một sáng tạo nghệ thuật của tác giả. Từ đó, thu hút sự chú ý của độc giả, cùng độc giả khảo nghiệm lại những vấn đề của lịch sử, như một

cách tri ân quá khứ, tư duy lại những vấn đề còn bỏ ngõ.

2.3.2. Ngôn ngữ tối giản, dung nạp nhiều thể loại

Một đặc điểm nổi bật của Yersin: Dịch hạch và thổ tả là ngôn ngữ tối giản nhưng giàu tính liên văn bản. Là tiểu thuyết tư liệu – tiểu sử, tác phẩm chứa lượng thông tin lớn nên Patrick Deville sử dụng câu văn ngắn, cô đọng, giàu tính gợi, buộc người đọc chủ động tra cứu và kết nối tư liệu.

Nhà văn đồng thời dung nạp ngôn ngữ của nhiều lĩnh vực và thể loại như khoa học, thơ ca, thư từ và nhật ký. Thuật ngữ khoa học Yersinia pestis được lặp lại nhiều lần như một biểu tượng gợi nhắc công lao của Alexandre Yersin trong việc phát hiện trực khuẩn dịch hạch, đồng thời khơi dậy ký ức về một nhà khoa học từng bị lịch sử lãng quên.

Bên cạnh đó, tác phẩm còn trích dẫn thơ của Victor Hugo, Rimbaud và nhiều bức thư, nhật ký của Yersin. Những tư liệu này không chỉ tăng tính xác thực mà còn khắc họa chân dung một nhà khoa học giàu lý tưởng, nhân ái, tận tụy với nghề y và gắn bó sâu sắc với mẹ cũng như người thân. Đặc biệt, các ghi chép y học với hệ thống thuật ngữ chuyên ngành phản ánh phong cách làm việc khoa học, tỉ mỉ của Yersin.

Việc kết hợp ngôn ngữ của nhiều thể loại và lĩnh vực đã tạo nên phong cách tự sự độc đáo, mở rộng khả năng biểu đạt của tiểu thuyết tiểu sử và mang đến cho người đọc một góc nhìn mới về cuộc đời cũng như di sản của Alexandre Yersin.

III. KẾT LUẬN

Ứng dụng lối viết của văn chương hậu hiện đại, khai thác tối đa những tư liệu sẵn có về nhân vật, Patrick Deville mang đến cho độc giả những ấn tượng mới lạ về nhân vật, và kĩ thuật viết văn đầy sáng tạo. Hướng đi của ông xứng đáng nhận được phần thưởng cao quý là giải thưởng Femina, cùng những ghi nhận của các nhà phê bình văn học và sự đón nhận của độc giả trên thế giới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Patrick Deville (2011), "Yersin: dịch hạch và thổ tả", Đặng Thế Linh dịch, ĐoànCầm Thi, (Hồ Thanh Vân hiệu đính), Nxb Trẻ.

Đặng Anh Đào (2001), Đổi mới nghệ thuật tiểu thuyết phương Tây hiện đại, Nxb Đại học quốc gia Hà Nội.

Đặng Anh Đào (2007), Việt Nam và phương Tây tiếp nhận và giao thoa trong văn học, Nxb Giáo dục, Hà Nội.

Trần Huyền Sâm, Bác sĩ Yersin qua tiểu thuyết Yersin: dịch hạch và thổ tả, http://honvietquochoc.com.vn/.

Trần Huyền Sâm (2009), Ba nhà tự sự học kinh điển, Tạp chí sông Hương.

Trần Huyền Sâm (2010), Những vấn đề lý luận văn học phương Tây hiện đại, Nxb Văn học, Hà Nội.